

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ Η΄ ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Εἰς τυφλοὺς καὶ χωλοὺς, κυλλοὺς καὶ λεπρούς, ὑδρωπικοὺς καὶ παραλύτους, κωφοὺς καὶ ἀλάλους, πυρρῆσοντας, αἰμορροοῦντας, δαιμονιζομένους ἔδειξεν ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς τὴν θείαν αὐτοῦ εὐσπλαγχίαν, καὶ τὴν ἄπειρον αὐτοῦ δύναμιν· ἐθεράπευσε πᾶσαν νόσον καὶ ἀσθένειαν, ἐδίωξε δαιμόνια, ἀνέστησε νεκρούς, ἐξήγειρε καὶ ἐκ τοῦ τάφου τὸν τεταρταῖον Λάζαρον· ἐποίησε θαύμασια πολλά, μεγάλα, καὶ ἐξαισία. Καὶ ἄλλο δὲ εἶδος θαύματος ἐκήρυξε σήμερον τὸ ἱερόν ευαγγέλιον, μέγα ὁμοίως καὶ θαυμασιώτατον· διὰ πέντε ἄρτων, καὶ δύο ὄψαριων ἐχόρτασε πεντακισχιλίους ἄνδρας χωρὶς τῶν ἐκεῖ εὐρεθισῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδίων· ἐπερίσσευσαν δὲ ἄρτων κόμματα δώδεκα κόφινοι πλήρεις. Τοῦτο οὐ μόνον ἀποδεικτικόν ἐστι τῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εὐσπλαγχίας καὶ παντοδυναμίας, ἀλλὰ καὶ ἐνστάζει εἰς τὰς καρδίας τῶν εἰς αὐτὸν πιστευόντων θάρρος πολὺ καὶ ἐλπίδα μεγάλην. Ὅστις μετὰ πίστεως ἀνοίξῃ τὴν ἀκοήν, καὶ μετὰ εὐλαβείας προσηλώσῃ τὸν νοῦν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῶν σημερινῶν ευαγγελικῶν λόγων, ἐκεῖνος βλέπει τοῦ θεοῦ τὴν πρόνοιαν οὐ μόνον θερα-

πεύουσαν τὰς ἀσθενείας ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ προφθάνουσαν πᾶσαν ἡμετέραν ἀνάγκην καὶ ἀπαλλάττουσαν ἡμᾶς πάσης ἀνάγκης. Δότε οὖν ἀκοήν, προσοχήν, πίστιν, εὐλάβειαν, ἵνα ἔλθῃ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν τοῦ θεοῦ ἡ ἐλπίς ἡ ἀγία καὶ σωτήριος.

Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ εἶδεν ὁ Ἰησοῦς ^{Ματ. 14,} ^{14.} πολὺν ὄχλον, καὶ εὐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν.

Ἀκούσας ὁ Κύριος τὴν ἀδικὸν σφαγὴν τοῦ προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἔρημον τὴν πλησίον τῆς πόλεως Βηθσαϊδά, ἵνα μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀναπαυθῆ ἐκεῖ κατὰ μόνας. Μαθὼν δὲ τὸ πλήθος τοῦ λαοῦ τῶν πέριξ πόλεων, ὅτι ἀνεχώρησεν ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλήμ, εὐθύς σὺν γυναίξί καὶ τέκνοις μετὰ τοσαύτης σπουδῆς ἔτρεξαν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς τὴν ἔρημον ἐκεῖνην, ὥς ἐ οὐδεμίαν τροφήν μεθ' ἑαυτῶν ἔλαβον. Ἰδὼν δὲ ὁ πολυεύσπλαγχνος τὴν τοσαύτην πίσιν καὶ προθυμίαν αὐτῶν, εὐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτούς, καὶ πρῶτον μὲν ἐδίδαξαν αὐτοὺς πολλά, ὡς λέγει ὁ ευαγγελιστὴς Μάρκος,

αὐτ. 14,
12, 13.
Μάρκ. 6,
32, 34.

ἔπειτα, καὶ οὐδείς αὐτὸν παρεκάλεσεν, ἰατρεύσει πάντας τοὺς ἀρρώστους, ὅσους ἐκεῖ ἔφερον. Ἐκ τούτου ἐλπίς μεγάλη βλαστάνει εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν· ἐὰν ὁ φιλόθεωπος χωρὶς τινος μεσιτείας διὰ μόνην τὴν πίσιν καὶ προθυμίαν τοῦ λαοῦ σπλαγχνισθεὶς ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν, πολλῶ μᾶλλον σπλαγχνίζεται ἐφ' ἡμᾶς, ὅταν ἡμεῖς, ἀσθενεῖς ὄντες, μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας ἐκτείνοντες τὰς χεῖρας, παρακαλῶμεν αὐτόν, ἵνα ἰατρεύσῃ τὰς ἀσθενείας ἡμῶν. Ὡς φαίνεται δὲ πολλὰς ὥρας παρέτεινεν ὁ θεάνθρωπος τῆς διδασκαλίας τὸν λόγον, ἢ τοσοῦτον ἦν τὸ πλῆθος τῶν ἀρρώστων, ὥστε ἕως ἂν πλησιάσῃ ὁ καθεὶς εἰς αὐτόν, καὶ λάβῃ τὴν ἴασιν, παρῆλθεν ἡ ἡμέρα καὶ ἔφθασε τὸ ἑσπέρας· διότι λέγει ὁ εὐαγγελιστής·

Ματ. 14,
15-

Ὁψίας δὲ γενομένης, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες· ἔρημος ἐστὶν ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα, ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας, ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα.

Ἐπειδὴ ἔφθασε τὸ ἑσπέρας, βλέποντες οἱ θεῖοι ἀπόστολοι τοσοῦτον πλῆθος ἀνθρώπων, οἵτινες ἦσαν νήστευσι, καὶ τὸν τόπον ἔρημον, δεικνύοντες τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην καὶ τὴν ποιμαντικὴν φροντίδα, ἐπλησίασαν πρὸς τὸν ἀρχιποιούμενον Χριστόν, καὶ εἶπον αὐτῷ· ἐπειδὴ ὁ τόπος οὗτος ἐστὶν ἔρημος, καὶ ἡ ὥρα παρῆλθεν, οὐδεμίαν τροφήν εὐρίσκει ὁ λαός· διὸ ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ὑπάγωσιν εἰς τὰς πλησίον μικρὰς [πόλεις, καὶ ἀγοράσωσι τροφάς. Σημειῶσαι δέ,

ὅτι ὁ μὲν Ματθαῖος εἶπεν, ὅτι οἱ μαθηταί, προσελθόντες πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, εἶπον αὐτῷ ταῦτα· ὁ δὲ Ἰωάννης λέγει, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶπε πρὸς τὸν Φίλιππον, « Πόθεν ἀγοράσομεν ἄρτους, ἵνα » φάγωσιν οὗτοι; » Καὶ μὴ νομίσης, ὅτι ἐναντία εἰς τὰ ὑπὸ τῶν εὐαγγελιστῶν ἱστορούμενα· διότι ὁ Ἰωάννης ἔγραψε τὸ πρότερον γενόμενον καὶ ὑπὸ τοῦ Ματθαίου σιωπηθέν· πρῶτον ὁ Ἰησοῦς, « Ἐπάρας τοὺς » ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ » καὶ ἰδὼν τὸ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ, εἶπε πρὸς τὸν Φίλιππον, « Πόθεν ἀγοράσομεν ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗτοι; » ἔπειτα ἐλθόντες οἱ μαθηταί, εἶπον αὐτῷ τὰ ὑπὸ τοῦ Ματθαίου ἱστορηθέντα. Καλῶς δὲ τοῦτο ἐσημείωσεν ὁ Ἰωάννης· διότι ἐκ τούτου πληροφορούμεθα, ὅτι ὁ θεὸς καὶ πρὸ τῆς αἰτήσεως ἡμῶν βλέπει τὴν ἀνάγκην ἡμῶν, καὶ ὡς φιλόγαθος πατὴρ φροντίζει περὶ τῆς θεραπείας αὐτῆς· ἐκ τούτου δὲ ἀναζωοποιεῖται εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν ἢ πρὸς τὸν θεὸν ἐλπίς, καὶ ἐπιστηρίζεται, καὶ ἀναθάλλει. Ἦν δὲ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὅτε ταῦτα εἶπον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ;

ἰωάν. 6,
5.

Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐ ^{Ματ. 14,} ^{16.} χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.

Βλέπε τῶν λόγων τοῦ θεανθρώπου τὴν ταπεινώσιν· εἰπὼν « Οὐδεμίαν ἔχουσι χρείαν », ἵνα ἀπελθόντες ἀγοράσωσι τροφάς, οὐ λέγει Ἐγὼ δώσω, καὶ χορτάσω αὐτούς, ἀλλὰ « Δότε, λέγει, ὑμεῖς αὐτοῖς φαγεῖν » ὑμεῖς θρέψατε αὐτούς. Τοῦτο δὲ καὶ ἐγένετο· διότι αὐτὸς μὲν, ὡς κατωτέρω διηγεῖται ὁ

εὐαγγελιστῆς, διὰ τῆς εὐλογίας αὐτοῦ ἐπλήθυνε τοὺς ἄρτους καὶ τὰ ὀψάρια· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν πεινῶντα λαὸν καὶ ἐχόρτασαν αὐτόν. Σὺ δὲ σημειώσον, ὅτι, ὅπου ἀπορία καὶ ἀδυναμία φύσεως, ἐκεῖ ἐνεργεῖ ἡ δύναμις καὶ ἡ τελειότης τῆς χάριτος, καθὼς διὰ στόματος τοῦ θεηγόρου Παύλου εἶπεν ὁ θεός, « Ἡ » γὰρ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται. Διὰ τοῦτο πρῶτον ἐφανερῶθη εἰς πάντας ἡ κατὰ φυσικὸν λόγον ἀπορία τῶν τροφῶν, ἔπειτα ἔλαμψε τῆς παντοδυναμίου δεξιᾶς ἡ χάρις· ἡ ἀπόκρισις τῶν ἀποστόλων ἐφανέρωσεν εἰς πάντας, ὅτι οὐδεὶς τρόπος εὕρισκετο πρὸς τὸ θρέψαι εἰς τὴν ἔρημον ἐκείνην τόσας λαοῦ χιλιάδας.

2. Κορ.
12, 9.

Ματ. 14,
17.

Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰμὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας.

Εἰς ταύτην, λέγουσι, τὴν ἔρημον οὐκ ἔχομεν εἰμὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ὀψάρια. Ἐκ τούτου φαίνεται, ὅτι οἱ θεῖοι ἀπόστολοι προλαβὸν ἐρεύνησαν, εἰ ἂν ὁ λαὸς ἐκεῖνος ἔφερε τροφάς· πλατύτερον δὲ τοῦτο ἰσορεῖ ὁ εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης, λέγων, ὅτι ὁ ἀπόστολος Ἀνδρέας ἀπεκρίθη τῷ Ἰησοῦ, « Ἔστι παιδάριον ἐν ὧδε, ὃ ἔχει πέντε » ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ τί » ἐστὶν εἰς τοσοῦτους »; αὕτη δὲ ἡ περιεστατωμένη ἀπόκρισις ἐφανέρωσεν οὐ μόνον τὴν προλαβοῦσαν ἀκριβῆ ἐρευναν, ἀλλὰ καὶ τὴν ποιμαντικὴν τῶν ἀποστόλων μέριμναν καὶ φιλόστοργον περιποίησιν ὑπὲρ τῶν πεινῶντων. Πρὸς ταῦτα δὲ ἰδοὺ τί ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς.

Ἰωάν. 6,
9.

Ὁ δὲ εἶπε· φέρετέ μοι αὐτοὺς ὧδε· καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς χόρτους, καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησε, καὶ κλάσας, ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις.

Ματ. 14,
18, 19.

Ἀκούσατε πόσα μαθήματα περιέχουσι ταῦτα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὰ λόγια· πρῶτον « Φέρετέ μοι, λέγει, αὐτοὺς ὧδε »· ἔπειτα προστίθησι « Καὶ λαβὼν τοὺς πέντε » ἄρτους, καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ». Ἡθέλησεν ὁ φιλάνθρωπος οὐχὶ μόνον ἰδεῖν, ἀλλὰ καὶ ἰδίαις χερσὶ ψηλαφῆσαι τὴν τροφήν τὴν εἰς τοὺς πεινῶντας δοθησομένην, ἵνα μάθῃς πόση προσοχὴ καὶ ἐπιμέλεια ἀναγκαῖα ἐστὶ διὰ τὴν ἐλεημοσύνην. Διὰ τοῦ ἔργου τούτου λέγει σοι ὁ Κύριος· Βλέπε καὶ ψηλάφα τὴν τροφήν ἢ τὸ ἱμάτιον ἢ ὅ,τι ἄλλο δίδως εἰς τὸν πτωχόν· διότι, εἴν μηδὲ ἴδῃς μηδὲ ψηλαφήσῃς, ἀλλ' ἐμπιστεύσῃς εἰς τὸν δοῦλόν σου ἢ εἰς ἄλλον τινὰ τὸ ἔργον, ἐκεῖνος, εἰ ἂν τύχῃ κακότροπος, δίδωσι τῷ πτωχῷ ἢ ὀλίγον ἢ τὸ εὐτελέστερον καὶ ἄχρηστον. Δεύτερον « Καὶ κελεύσας, λέγει, τοὺς ὄχλους » ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς χόρτους »· τοῦτο ἐκφράζει πλατύτερον ὁ θεηγόρος Μάρκος, λέγων, ὅτι προσέταξεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἵνα πάντες οἱ λαοὶ καθίσωσιν ἐπάνω εἰς τὸν χλωρὸν χόρτον μεμερισμένοι ἀνά ἑκατὸν καὶ ἀνά πεντήκοντα, συμπόσια συστήσαντες, ὡσπερ ποιοῦσιν οἱ εἰς τὸν αὐτὸν μέγαν τόπον, εἰς διάφορα δὲ τραπέζια καθημένοι· « Καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι πάντας

Μάρκ. 6,
39, 40.

» συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρ-
 » τῷ. Καὶ ἀνέπεσον πρασιαὶ, πρασιαὶ ἀνὰ
 ἑκατὸν καὶ ἀνὰ πεντήκοντα ». Αὕτη ἡ διά-
 ταξις ἐποίησε τὸ μὲν θαῦμα ὁρατὸν εἰς
 πάντας, τὴν δὲ διανομὴν τῶν τροφῶν εὐ-
 κολον καὶ ἰσόμετρον· ἔπαυσε δὲ πάντα θό-
 ρυβον, ὥστε μετὰ εὐταξίας καὶ εὐσχημοσύ-
 νης καὶ ἡσυχίας ἔφαγον πάντες καὶ
 ἐχορτάσθησαν. Σὺ δέ, μαθὼν ἐκ τούτου,
 ὅτι ἡ εὐταξία ἀρεστὴ ἐστὶ τῷ θεῷ καὶ
 ὠφέλιμος, πράττε πάντα τὰ ἔργα σου οὐχὶ
 ἀτάκτως καὶ μετὰ θορύβου, ἀλλ' εὐτάκτως
 καὶ μετ' ἡσυχίας, καθὼς καὶ ὁ οὐρανοθάμιον
 Παῦλος παραγγέλλει σοι, λέγων, « Πάντα
 » εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω ».
 Τρίτον, καὶ βλέπει μὲν ἄνω εἰς τὸν οὐρα-
 νόν, ἵνα διδάξῃ, ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατέβη,
 καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν ἀντίθεος, ἀλλὰ πάντα
 ποιῆ σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι.
 Τέταρτον, εὐλογεῖ δὲ τοὺς ἄρτους καὶ τοὺς
 ἰχθύας, ὡς ὁ θεηγόρος Δουκᾶς ἐπιβεβαιοῖ,
 λέγων, « Λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους, καὶ
 » τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρα-
 » νόν, εὐλόγησεν αὐτούς.—Ἴνα ἡμεῖς τοῦτο
 » μαθόντες, λέγει ὁ θεῖος Χρυσόστομος, ἐπὶ
 » τραπέζης τοῦτο αἰεὶ ποιῶμεν » ἤγουν,
 ἵνα καὶ ἡμεῖς κατὰ τοῦτο τὸ παράδειγμα
 τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εὐλογῶμεν τὰς τροφὰς
 ἡμῶν πρὶν ἢ καθίσωμεν ἐν τῇ τραπέζῃ καὶ
 γευθῶμεν τῆς ἐν αὐτῇ προκειμένης βρώσεως
 καὶ πόσεως. Πέμπτον, κόπτει μετὰ ταῦτα
 τοὺς ἄρτους, καὶ δίδωσιν αὐτούς εἰς τῶν
 μαθητῶν τὰς χεῖρας. Ὡσπερ δὲ εἰς τὸν
 καιρὸν τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ ἐπλήθυνεν ὁ
 θεὸς τὴν δράκα τοῦ ἀλεύρου καὶ τὸ ἔλαιον
 τὸ ἐν τῷ καμψάκῃ εἰς τὰς χεῖρας τῆς Σα-

ρεπτίας, οὕτω τότε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς
 ἐπολλαπλασίασε τοὺς πέντε ἄρτους καὶ
 τοὺς δύο ἰχθύας εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀποσό-
 λων. Καθὼς δὲ τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς πηγῆς, οὐ-
 τως οἱ ἄρτοι καὶ οἱ ἰχθύες ἐκ τῶν χειρῶν
 αὐτῶν ἀνέβλυζον, καὶ ὑπ' αὐτῶν διμερί-
 ζοντο εἰς τὰς χιλιάδας τοῦ ἐκεῖ λαοῦ. Ἐκ
 τούτου μαθητόμεν, ὅτι εἴτι καὶ ἂν δώσωμεν
 εἰς τοὺς πτωχοὺς, δίδομεν ἐκ τῶν δοθέντων
 ἡμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ· ἐτι δέ, καὶ ὅτι ἡ ἐλεη-
 μοσύνη πολλαπλασιάζει εἰς τοῦ ἐλεήμονος
 τὰς χεῖρας τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ. Ἔδωκεν οὖν ὁ ^{Μάρκ. 6,}
 Ἰησοῦς τοὺς ἄρτους εἰς τῶν μαθητῶν τὰς ^{41.}
 χεῖρας, ἐμέρισε δὲ καὶ τὰ ὀψάρια, ὡς ἱστο-
 ρεῖ ὁ ἱερός Μάρκος· οἱ δὲ μαθηταὶ διένειμον
 αὐτὰ εἰς τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ.

Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτά- ^{Ματ. 14,}
 σθησαν, καὶ ἦσαν τὸ περισσεῦον τῶν ^{20.}
 κλασμάτων, δώδεκα κοφίνους πλή-
 ρεις· οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ^{21.}
 ὡσεὶ πεντακισχίλιοι χωρὶς γυναικῶν
 καὶ παιδίων.

Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα
 σου, καὶ οὐδεὶς λόγος ἐξαρκέσει πρὸς ἕμνον
 τῶν θαυμασιῶν σου! Κἂν εἰς μικρότατα
 καὶ σχεδὸν ἀόρατα ψιχία διαμερίσης τοὺς
 πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, μόλις ἐν
 μόνον ψιχίον λαμβάνει ἕκαστος τῶν πέντε
 χιλιάδων· καὶ ὁμοῦς τόσον ἔλαβεν ὁ καθείς
 αὐτῶν, ἐτι δὲ καὶ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παι-
 δία, ὥστε οὐ μόνον ἔφαγον πάντες καὶ
 ἐχορτάσθησαν, ἀλλὰ καὶ ἐπερίσσευσαν
 δώδεκα κόφινοι πλήρεις. Ἐπερίσσευσαν
 μὲν οἱ ἄρτοι καὶ οἱ ἰχθύες, ἵνα μὴ φάντα-
 σμα φανῇ τὸ θαῦμα· δώδεκα δὲ κόφινοι τὸ

1. Κορ.
14, 40.

Λουκ. 9,
16.

Ἐν τῇ εἰς
τὸ κατὰ
Ματθ.
Σειρᾶς.

περίσσευμα, ἵνα ἕκαστος τῶν ἀποστόλων λάβῃ ἀνά ἓνα κόφινον· κλάσματα δέ, ἦγον κομμάτια, καὶ οὐχὶ ἄρτοι καὶ ἰχθύες ὀλόκληροι ἐπερίσσευσαν, ἵνα ἐμφαινῶσιν, ὅτι λείψανα ἦσαν τῶν εὐλογηθέντων καὶ διατηρηθέντων πέντε ἄρτων καὶ δύο ἰχθύων. Τίς νοῦς δύναται νοῆσαι, ἢ τίς λόγος δύναται παραστῆσαι ἢ πῶς τοσοῦτον πλῆθος ἀνθρώπων ἐχορτάσθη διὰ πέντε ἄρτων καὶ δύο ἰχθύων, ἢ πῶς οἱ ἄρτοι καὶ οἱ ἰχθύες ἐπληθύνοντο καὶ ἀνέβλυζον ἐκ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων, ἢ πῶς οὐδὲ ὀλιγώτερον, οὐδὲ περισσώτερον, ἀλλὰ δώδεκα κόφινοι πλήρεις ἐπερίσσευσαν; Εἷς μόνος οἶδε τὸ πῶς, δηλαδὴ ὁ ταῦτα ποιήσας θεός. Μόλις δὲ τὸ θαῦμα τέλος ἔλαβε·

Ματ. 14,
22.

Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς

τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.

Μετὰ τὸ θαῦμα ἤθελεν ὁ θεάνθρωπος, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν κατωτέρω λόγων τοῦ αὐτοῦ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου, ἵνα, ἀναβάς ^{αὐτ. 14,} ^{23.} μόνος εἰς τὸ ἐκεῖ ὄρος, προσευχηθῆ· οἱ δὲ καλοὶ καὶ ἡγαπημένοι αὐτοῦ μαθηταὶ οὐκ ἤθελον χωρισθῆναι ἀπ' αὐτοῦ· διό καὶ ἠ- ^{Μάρκ. 6,} ^{45.}νάγκασεν αὐτοὺς εὐθὺς ὁ σωτὴρ καὶ διδάσκαλος, ἵνα, ἕως οὗ αὐτὸς ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους, οἵτινες διὰ ξηραῖς ἔμελλον ἐπιστρέφαι εἰς τὰ ἴδια, ἐκεῖνοι, ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον, προπορευθῶσιν εἰς τὸ πέραν, ἦγον εἰς τὸ περαιτέρω, ὅπου ἦν ἡ Βηθσαϊδά. Ἐδίδαξε δὲ διὰ τούτου, ὅτι πρόπον ἐστίν, ἵνα καὶ περὶ τῆς ὠφελείας τῶν ἀδελφῶν διὰ παντός φροντίζωμεν, καὶ τῆς κατὰ μόνας προσευχῆς τὸ ἔργον μηδέποτε ἐγκαταλιμπάνωμεν.

